

Konspekt projektu edukacyjnego w gimnazjum

Korelacja międzyprzedmiotowa matematyczno-przyrodnicza

Temat: Wędrówka po lokalnym środowisku

Cel główny projektu:

- rozwijanie umiejętności zdobywania i wykorzystywania posiadanych wiadomości związanych z lokalnym środowiskiem podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.

Cele projektu:

Wiedza:

- pozyskanie informacji z różnorodnych źródeł na temat lokalnego środowiska,
- poszerzenie wiadomości dotyczących środowiska lokalnego,
- poznanie różnorodności organizmów żywych występujących w najbliższym regionie,
- wyjaśnienie zależności między organizmem a środowiskiem na przykładzie roślin okrytonasiennych i zwierząt,
- zdobycie wiedzy o populacji biologicznej,

Umiejętności:

- doskonalenie umiejętności wynikających z podstawy programowej z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i przedsiębiorczości,
- uporządkowanie informacji o własnym regionie,
- dostrzeganie źródeł i skutków zanieczyszczeń powietrza w środowisku lokalnym,
- rozwiązywanie problemów z ochrony środowiska swojego regionu,
- rozwijanie umiejętności projektowania działań na rzecz ochrony środowiska,
- kształtowanie umiejętności obserwacji i wyciągania wniosków,
- rozwijanie umiejętności projektowania działań własnych na rzecz ochrony środowiska,
- kształcenie umiejętności organizacji pracy w grupie.

Postawy:

- kształtowanie ciekawości świata poprzez zainteresowanie własnym regionem,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze i kulturowe własnego regionu oraz poczucia tożsamości lokalnej,
- uwrażliwienie na piękno przyrody.

Metody, formy i narzędzia stosowane w realizacji projektu:

Zajęcia będą prowadzone metodą projektu z wykorzystaniem multimedialnych materiałów e-learningowych, stanowiących teoretyczne wsparcie w/w tematu. Realizacja poszczególnych zadań wymagać będzie sprzętu komputerowego oraz zasobów Internetu.

Propozycja metod i form pracy do wykorzystania w realizacji projektu: metoda projektu, praca z materiałem źródłowym, wywiad, rozmowa, pogadanka, wykład informacyjny, metody badawcze: obserwacja, doświadczenia, wywiad, pomiar, wykonanie rysunków, map, diagramów, analiza danych statystycznych, wykresów, tekstu źródłowego, wycieczka, prezentacja multimedialna, wystawa, pokaz – prezentacja, praca w grupie, praca indywidualna

Harmonogram działań

Czas realizacji projektu: jeden semestr

Istotną cechą metody projektu jest duża samodzielność uczniów, zarówno na etapie planowania, jak i realizacji i prezentowania efektów.

Działania ujęte w harmonogramie projektu są tylko propozycją zadań umożliwiających realizację celów. Uwzględniając powyższe oraz biorąc pod uwagę zróżnicowanie poziomu wiedzy uczniów i możliwości realizacyjne zespołów dopuszcza się możliwość:

- wprowadzania zmian w zakresie zadań umożliwiających osiągnięcie celów projektu,
- wyboru metod i form oraz czasu realizacji poszczególnych zadań,
- wyboru sposobu prezentacji efektów działań.

Treści nauczania (wymagania szczegółowe)	Zadania do realizacji
<p>Podstawowe umiejętności życia w grupie. Uczeń: - omawia i stosuje zasady komunikowania się i współpracy w grupie.</p> <p>Życie społeczne. Uczeń: - wyjaśnia znaczenie podstawowych norm współpracy między ludźmi, w tym wzajemności, odpowiedzialności i zaufania.</p> <p>Praca i przedsiębiorczość. Uczeń: - stosuje w praktyce podstawowe zasady organizacji pracy.</p>	<p>I. Dokonanie ustaleń organizacyjnych w ramach zespołu projektowego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się z projektem. 2. Omówienie zadań do realizacji. 3. Zaplanowanie realizacji zadań: ustalenie celów, podziału zadań i ich przydziału, omówienie harmonogramu oraz sposobu oceny efektów 4. Opracowanie regulaminu współpracy w grupie, zawarcie kontraktu grupowego
<p>Gmina jako wspólnota mieszkańców. Ludność i gospodarka.</p> <p>Regiony, położenie i środowisko przyrodnicze. Uczeń: - zbiera i dokumentuje podstawowe informacje o swojej gminie</p>	<p>II. Zorganizowanie wycieczki do urzędu gminy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem urzędu gminy w celu zdobycie informacji o gospodarce, przyrodzie i podejmowanych działaniach na terenie gminy. 2. Pozyskanie roczników statystycznych gminy

<p>-przedstawia przykłady działania organizacji pozarządowych i społecznych (od lokalnych stowarzyszeń do związków zawodowych i partii politycznych i uzasadnia ich znaczenie dla obywateli),</p> <p>- wymienia najważniejsze zadania samorządu gminnego i wykazuje, jak odnosi się to do jego codziennego życia,</p> <p>- odwiedza urząd gminy i dowiaduje się, w jakim wydziale można załatwić wybrane sprawy.</p> <p>Wykresy funkcji.</p> <p>Uczeń:</p> <p>- odczytuje i interpretuje informacje przedstawione za pomocą wykresów funkcji opisujących zjawiska występujące w przyrodzie, gospodarce.</p>	<p>oraz map np. topograficznych lub innych dokumentów.</p> <p>3. Wykorzystanie innych źródeł informacji m.in. rocznik statystyczny, mapy różnego typu, piramidy płci i wieku, tabele, wykresy, literaturę, Internet do opracowania danych (w różnej formie graficznej) związanych z: demografią, środowiskiem przyrodniczym (różnorodnością roślin i zwierząt, rodzajem gleb, rozmieszczeniem i typem wód,), ekonomią, gospodarką rolną i przemysłową itd.</p> <p>4. Opracowanie i przeanalizowanie danych w celu opracowania mini przewodnika po najbliższym regionie.</p>
<p>Statystyka opisowa.</p> <p>Uczeń:</p> <p>- przedstawia dane w tabeli.</p> <p>Procenty.</p> <p>Uczeń:</p> <p>- stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym.</p>	<p>III. Opracowanie danych związanych z zatrudnieniem mieszkańców w latach 1999-2009</p> <p>1. Wykazanie zmian w strukturze zatrudnienia, aktualnych problemów na rynku pracy, zmian liczebności mieszkańców, zachodzące na przestrzeni lat oraz porównanie np. gminy z innymi gminami w powiecie, gminy z województwem.</p> <p>2. Przedstawienie danych w tabelach np. liczebność na przełomie lat w danej miejscowości.</p> <p>3. Przeanalizowanie stopnia i przyczyn migracji lub emigracji ludności w regionie.</p> <p>Zebrane materiały zostaną wykorzystane do opracowania w późniejszym terminie księgi gminy, prezentacji multimedialnej oraz posteru.</p>
<p>Czytanie, interpretacja i posługiwanie się mapą.</p> <p>Uczeń:</p> <p>- wykazuje znaczenie skali mapy w przedstawianiu różnych informacji geograficznych na mapie; posługuje się skalą mapy do obliczenia odległości w terenie,</p> <p>- odczytuje z map informacje</p> <p>- posługuje się w terenie planem, mapą topograficzną, turystyczną, samochodową (m.in. orientuje mapę oraz identyfikuje obiekty geograficzne na mapie</p>	<p>IV. Tworzenie map zawierających informacje o najbliższym regionie.</p> <p>1. Opracowanie konturowej mapy gminy wykazując znaczenie skali mapy w przedstawianiu różnych informacji na mapie, opracowanie legendy, zidentyfikowanie i zaznaczenie obiektów geograficznych (podziału administracyjnego, miast i wsi, sieci głównych dróg i wód, rodzaju gleb, surowców mineralnych), przyrodniczych (lasów, obszarów chronionych,</p> <p>2. Rozmieszczenie upraw np. ziemniaków, buraków lub innych) itd. (powielenie mapy w</p>

<p>i w terenie),</p> <ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne np. na fotografiach, - dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych, - określa położenie geograficzne punktów i obszarów na mapie, - lokalizuje na mapach , niziny, rzeki, jeziora, - analizuje i interpretuje treści map ogólnogeograficznych, tematycznych, turystycznych, - projektuje i opisuje trasy podróży. 	<p>ilości związanej z liczbą charakteryzowanych zagadnień)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Zaprojektowanie i opisanie (3-4) tras wędrówek np. „Szlakiem truskawki” - po lokalnym środowisku z obliczeniem i podaniem długości trasy całej wędrówki oraz odległości pomiędzy charakterystycznymi punktami na mapie. 4. Wykazanie walorów turystycznych, przyrodniczych, kulturowych miejscowości, przez które przebiega trasa wycieczki. 5. Opracowanie map wędrówek z zaznaczeniem: trasy, rodzajów zasobów naturalnych (lasy, wody) z opisaniem ich rozmieszczenia, określeniem znaczenia gospodarczego. 6. Określenie położenia geograficznego punktów i obszarów na mapie swojego regionu.
<p>Magnetyzm. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje zachowanie igły magnetycznej w obecności magnesu oraz zasadę działania kompasu. 	<p>V. Przeprowadzenie wycieczek edukacyjnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie zasad działania kompasu, określanie kierunków geograficznych oraz zaprezentowanie zachowania się igły magnetycznej w obecności magnesu. 2. Zorganizowanie wycieczki po co najmniej dwóch zaprojektowanych trasach wędrówek po lokalnym środowisku – z wykorzystaniem kompasu. 3. Zorientowanie mapy oraz zidentyfikowanie obiektów geograficzne w terenie.
<p>Powietrze i inne gazy. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje obieg tlenu w przyrodzie; - wymienia skutki zanieczyszczeń powietrza. 	<p>VI. Opisane źródeł i skutków zanieczyszczeń powietrza w regionie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Scharakteryzowanie środowiska przyrodniczego własnego regionu na podstawie obserwacji terenowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na źródła i skutki zanieczyszczeń powietrza 2. Opisanie obiegu tlenu w środowisku i jego znaczenia w życiu organizmów. 3. Opracowanie schematu obiegu tlenu w przyrodzie. 4. Zaproponowanie działań zmniejszających emisję tlenków siarki, dwutlenku węgla.
<p>Przegląd różnorodności organizmów. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zasady systemu klasyfikacji 	<p>VII. Zgromadzenie informacji związanych z bioróżnorodnością lokalną.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwowanie na terenie swojej

<p>biologicznej (system jako sposób katalogowania organizmów, jednostki taksonomiczne, podwójne nazewnictwo)</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się prostym kluczem do oznaczania organizmów, - obserwuje okazy i porównuje cechy morfologiczne roślin i zwierząt. <p>Ekologia. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia czynniki Środowiska niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmów w Środowisku lądowym - wskazuje żywe i nieożywione elementy ekosystemu, - opisuje zależności pokarmowe (łańcuchy i sieci pokarmowe) w ekosystemie, - rozróżnia producentów, konsumentów i destruentów. <p>Figury płaskie. Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblicza pola i obwody czworokątów. 	<p>miejsowości, okazów roślin i zwierząt, porównanie cech morfologicznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Oznaczanie gatunków roślin i zwierząt posługując się prostym kluczem do oznaczania organizmów oraz przewodnikami. 3. Skatalogowanie organizmów z użyciem jednostek taksonomicznych oraz podwójnego nazewnictwa. 4. Wykonanie zdjęć, notatek, opisanie zależności pokarmowych. 5. Zaobserwowanie w terenie i omówienie niezbędnych warunków do procesu rozwoju roślin (temperatura, woda, tlen) 6. Zaobserwowanie w terenie i omówienie zależności pokarmowych w ekosystemach np. na łące, w lesie, parku itd. 7. Zaznaczenie fragmentu obszaru, na którym badana będzie liczebność danej populacji. 8. Obliczenie pola powierzchni badanego terenu. 9. Obserwowanie, analizowanie i opisanie liczebności, rozmieszczenia (2-3) gatunków roślin zielnych. 10. Zestawienie wyników, opisanie wniosków związanych z występującymi czynnikami środowiska mających wpływ na cechy danej populacji.
<p>Życie w grupie Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje podstawowe zasady organizacji pracy, - doskonalą umiejętność skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i brania pod uwagę poglądów innych. 	<p>IX. Dokonanie podsumowania projektu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uzupełnienie wcześniej opracowanych tras wędrówek o informacje zdobyte podczas wycieczek. 2. Opracowanie albumu roślin i zwierząt z wykorzystaniem np. zasuszonych okazów roślin, rysunków, zdjęć zwierząt z uwzględnieniem zależności pokarmowych (łańcuchy i sieci pokarmowe) w ekosystemach 3. Opracowanie „Księgi wędrówki po lokalnym środowisku” (proponowany format A4) wykorzystując zebrane informacje podczas trwania projektu. 4. Opracowanie zgromadzonych informacji również w formie prezentacji multimedialnej z wykorzystaniem zdjęć, diagramów, tabel, itd. 5. Opracowanie posteru (-ów) z „Wędrówki po lokalnym środowisku” 6. Prezentacja wyników projektu.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Ocena projektu 8. Opracowanie sprawozdania z realizacji projektu.
--	--